

▲ حسین گازی

در کار قضایی لازم می باشد از معاونین محترم دادستان در دادرسی ناحیه یک جناب آقای توحیدی و جناب آقای کامکار راهنمایی و ارشاد گرفته ام.

به لحاظ اینکه سیستم دادرسی در نظام قضایی ما مجدداً و به تازگی احیاء شده است طبعاً دارای نواقص و معایبی می باشد که به مرور زمان رفع خواهد شد ان شاء الله. و در خصوص ارتباط با ضابطین دادگستری با توجه به جلسات متعدد و منظم که توسط معاونین محترم دادرسی و فرماندهان محترم حوزه های انتظامی مربوطه اگر مشکلی وجود داشته باشد در خصوص ارسال پرونده ها و یا انجام دستورات قضایی توسط ضابطین به سرعت رفع و رجوع می گردد. در ضمن حوزه های انتظامی مربوطه کالانتریهای ۱۲۴ قلهک - ۱۰۱ تجریش - ۱۴۵ ونک - ۱۰۲ گاندی - ۱۶۳ ولنجک - ۱۶۴ قائم (ازگل) - ۱۲۲ دربند - ۱۲۳ نیابوران.

دادیاران اظهار نظر دادرسی شمیران:

◀ سرپرست: روح...
◀ دادیار: حسین گازی

گروه شغلی دادیاران اظهار نظر حداقل معادل بازپرس است

روح... رئیس: فوق لیسانس حقوق جزا و جرم شناسی از دانشگاه تهران - دانشجوی دوره دکتری حقوق خصوصی تدریس در کلاسهای کارآموزی قضایی - قاضی تحقیق دادگستری اهواز - شهری - قاضی اجرای احکام مدنی - کیفری مجتمع قضایی میرداماد - قاضی ناظر زندانها - سرپرست دادرسی اظهار نظر در دادرسی شمیران.

حسین گازی - قاضی تحقیق الیگودرز - دادرسی علی البدل الیگودرز - رئیس شعبه ۳ دادگاه عالی گوردز

■ هر قاضی پیش از اشتغال قضایی، تصویری از محیط دادگاه و سیستم قضایی دارد که ممکن است با آنچه که با آن روبرو می شود، متفاوت باشد شما چطور؟

رئیس - به خاطر آشنایی قبلی با دستگاه قضایی، من توقعی غیر از این نداشتم البته برای بسیاری از همکاران غیر قابل انتظار است.

گازی - برای ورود، باید اول شناخت داشت. زیرا بین آنچه فکر می کنیم و آنچه وجود دارد، اختلاف است.

■ احیای دادرسی را چگونه می بینید؟

گازی - اگر چه انتظار می رود دادرسی، رسیدگی سریعتری داشته باشد اما به نظر من این رسیدگی دقیق تر است دادگاههای عمومی، تخصصی نبود و بدین

صورت، ضریب اشتباه بالا رفته و کیفیت رسیدگی را، پایین می آورد. با احیای سیستم دو مرحله ای و تشکیل دادرسی این موانع، رفع شد.

■ دادیاری اظهار نظر، چه نقشی ایفا می کند؟

گازی - در قانون، پست سازمانی اظهار نظر نداریم و این در سیستم سابق وجود داشته طبق قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب، امر تحقیق به عهده بازپرس است و دادستان که ریاست دادرسی را بر عهده دارد می تواند به تعداد لازم معاون، دادیار و...

تعیین کند و دادستان باید در قراردادهای نهایی صادره از سوی بازپرس اظهار نظر نماید. موافقت دادستان با صدور قرار مجرمیت، به صدور کیفرخواست منجر شده و به دادگاه صالح ارسال می شود. در صورت موافقت با قرار منع یا موقوفی تعقیب نیز، این قرار به شاکی خصوصی ابلاغ می شود و در صورت اختلاف بین دادستان و بازپرس مرجع رسیدگی دادگاه عمومی کیفری شهرستان است و رأی صادره از دادگاه لازم الاتباع است حال آنکه دادیاران حق مخالفت با دادستان را ندارند. دادستان می تواند وظایف خود را به دادیاران تفویض کند. دادیاری اظهار نظر در حقیقت قراردادهای صادره را مورد بررسی و اظهار نظر قرار می دهد.

رئیس - دادیار اظهار نظر امر تحقیق انجام نمی دهد و فقط در مورد صدور قراردادهای نهایی، دخالت می کند.

در حال حاضر ما ۱۰ شعبه دادیاری و ۷ شعبه بازپرسی داریم. کلیه قراردادهای نهایی بازپرسان و دادیاران باید به موافقت دادستان برسد و دادیاران اظهار نظر در حقیقت نظر دادستان را تأمین می کنند و تمامی دادیاران موظف به تبعیت از این شعبه هستند بازپرس تنها در یک صورت می تواند اختلاف داشته باشد و آن زمانی است که یکی عقیده بر مجرمیت و دیگری عقیده بر عدم مجرمیت دارد. اگر دادیار اظهار نظر، تحقیقات مقدماتی را ناقص دانست، بازپرس ملزم به تبعیت است. دادیاری

اظهار نظر نقش هدایتی در دادرسی دارد و اشکالات دادیاران را رفع می کند. به همین خاطر متأسفانه امروز در دادرسی به دادیاری اظهار نظر توجهی نمی شود و قضات کم سابقه در آن حضور دارند. کسی که می خواهد در این منصب باشد و موضع بالاتری برای تحلیل رأی داشته باشد، باید توانایی تحلیل داشته و نسبت به دادیاران و بازپرسان از اولویت علمی و فکری بیشتری برخوردار باشد.

فلسفه وجود این بخش نیز چنین است و اگر دادیار اظهار نظر، صرفاً پرونده ها را امضا کند، فایده ای ندارد که البته وضع فعلی دادیاری اظهار نظر چنین است و هدف قانونگذار را جهت کنترل قراردادهای نهایی تأمین نمی کند. همچنین پیشنهاد می شود گروه شغلی دادیاران اظهار نظر حداقل معادل بازپرس یا بالاتر باشد در حالی که اکنون با گروه شغلی سایر دادیاران برابر است. یک ضعف دیگر کارانه (پول دستی) دادیاران اظهار نظر است که علی رغم زحمت بیشتر، چیزی به آنها تعلق نمی گیرد.

■ از دادستان چه انتظاری دارید؟

رئیس - اولین مورد بسیار مهم، تقویت کادر قضایی دادرسی و استفاده از قضات مجرب و با سابقه است که مشکل اصلی نیز کمبود این نیروها است.

گازی - نیروهای جوان و کم سابقه، به دادرسی رفته و قضات با سابقه در دادگاهها ماندند.

رئیس - مورد دوم تقویت و آموزشهای ضمن خدمت قضات به خاطر جوانی و کم تجربگی نیروهاست و سوم در اختیار قرار دادن کتب، جزوات و مجموعه قوانین است. در مورد آموزشهای ضمن خدمت که بسیار ضروری است اشکال آنجاست که باید از اساتیدی استفاده شود که با سوادتر و با تجربه باشند.

گازی - تقویت کادر اداری بسیار مهم است زیرا بسیاری از آنان تازه کار و آموزش ندیده هستند.

■ آیا تا به حال در رسیدگی از سوی برخی اشخاص تحت فشار قرار گرفته اید یا با نفوذ در جریان پرونده روبرو شده اید؟

اعتراض است. بنابراین در جاهایی که دادسرا احیا شده باشد از دیدگاه منطقی، حقوقی و عقلی و با توجه به سکوت قانون، مرجع رسیدگی به اعتراض، دادگاه عمومی کیفری محل است.

■ آیا تمام پرونده‌ها بلافاصله ثبت می‌شوند؟

رئیس: خیر، بسیاری از دادیاران، نخست شکایات را به کلانتری می‌فرستند و پس از تحقیقات ابتدایی و جمع‌آوری ادله، ثبت می‌کنند. بیشتر برای اینکه آمار موجودی بالا نرود و از منفی شدن آمار جلوگیری شود. اما ممکن است پرونده کم شود یا مشکلاتی دیگر پدید آید.

■ ارتباط شما با مردم چگونه است؟

نوع وظیفه قضایی ما به نحوی است که با ارباب رجوع کاری نداریم.

■ در آخر وضع معیشتی در کار قضایی چگونه است؟

وضعیت مالی بسیار بد است. بسیاری از قضات هنوز مستأجرند یا در خوابگاه ساکن هستند. سطح حقوق بسیار پایین است و بیشتر در آمد، صرف قسط وام و... می‌شود. بسیاری از امکاناتی که همکاران در شهرستان، در تهران ندارند چه بسا که با امکانات کم و حجم بسیار کار، حقوق کمتری می‌گیرند و این مسائل موجب کسر شأن قضایی شده است.

◀ علی بهارشاهی - سرپرست دادیاری اجرای احکام دادسرای شمیران

آرزوی کم طرفین هر پرونده حتماً وکیل داشته باشند

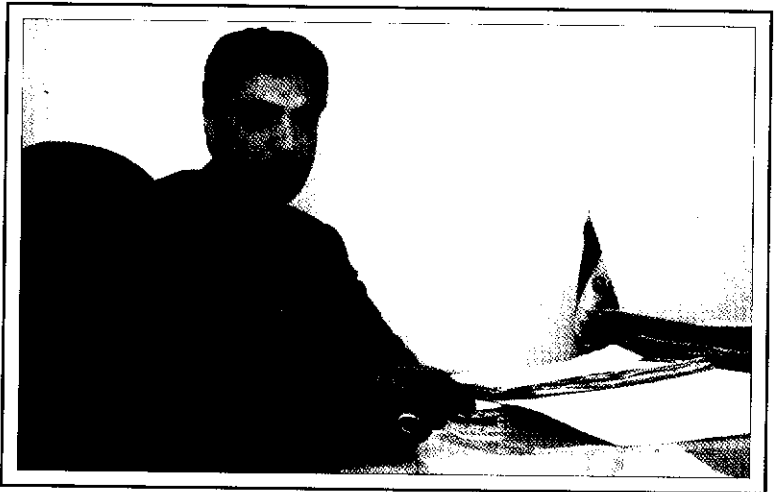
از سال ۷۷ به عنوان قاضی تحقیق در شهرستان نهبندان (خراسان) مشغول به کار شد. سپس همزمان با ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد رشته حقوق بین الملل دانشگاه شیراز، به عنوان قاضی تحقیق، قاضی اجرای احکام حقوقی و کیفری و قاضی ناظر زندان در دادگستری شیراز فعالیت داشته و در سال ۸۱ به عنوان دادرسی دادگستری نهبندان ادامه فعالیت داد است و از تیرماه ۸۲ به عنوان سرپرست اجرای احکام دادسرای شمیران منصوب شده است.

■ در ورود به دستگاه قضایی، آیا با همان محیطی روبرو شدید، که از قبل تصور می‌کردید؟

از آنجایی که من پس از تغییر رشته از فلسفه غرب به حقوق، از ۱۹ سالگی به عنوان کارآموز قضایی وارد دادگستری شدم، هیچ‌گونه آشنایی با این دستگاه نداشتم.

■ درباره احیای دادسرا چه می‌اندیشید؟

قطعاً دادسرا در هر دستگاه قضایی در هر جای دنیا ضروری است. آنچه امروز مهم است، این است که دادسرا نقش ارزنده‌ای در کاستن مراجعات و اختتام پرونده دارد و وقت دادگاهها و مردم کمتر گرفته می‌شود و فقط پرونده‌های مربوطه نیز در صورت لزوم با

▲ روح‌الله رئیسی

رئیس - متأسفانه کسی از حضور وکلا در دادسرا به خصوص وکیل متهم و نیز وکیل شاکی استقبال نمی‌کند. واقعاً وکیل خیره و راستین، بال دیگر فرشته عدالت است و به قاضی در جهت کشف حقیقت، کمک می‌کند. وای به آن روزی که وکیل نامناسب باشد و قاضی کم سواد. اگر قاضی به علم خود و قانونی بودن رسیدگی معتقد باشد، نباید از برخورد با وکیل نگران باشد. اما در مورد وکلا نیز جای بحث وجود دارد. اگر به نحوی حضور وکیل در پرونده‌ها الزامی می‌شود، به سود دستگاه قضایی بود.

گازری - آقای دکتر آخوندی نظر جالبی دارند که مجرمانه بودن تحقیقات دادسرا، از دید چه کسی است؟ اگر چه در نوع جرایم متفاوت است، اما در مقطع تفهیم اتهام، شهادت شهود... نباید امکان و شرایط دفاع را از متهم گرفت.

■ واحد ارشاد و معاضدت قضایی، این روزها منتقدان بسیار دارد؟ نظر شما چیست؟

رئیس - اصلاً مناسب نیست، حتماً باید قاضی متخصص، در این واحد بگذارند. زیرا این راهنمایها حساس است و ممکن است اشتباه ارشاد، پرونده را مدتها معطل کرده و همه را دچار سردرگمی کند. گازری - متأسفانه آموزش ندیده و کم تجربه‌اند. تنها فارغ التحصیلان حقوق را منصوب کرده‌اند و نظارتی نمی‌شود.

■ آیا از معلومات خود رضایت دارید و آیا در رسیدگی، مشورت می‌گیرید؟

دایره حقوق خیلی گسترده است و معلومات هر چه بیشتر شود، بازم کاسته‌هایی دارد. حتی قضات دیوان عالی کشور نیز از این امر مستثنی نیستند صدرصد مشورت می‌گیریم.

■ اگر قرار عدم خروج از سوی دادسرا صادر شود، در کجا قابل اعتراض است؟

طبق ماده ۱۳۳، قرار اگر از سوی دادگاه صادر شود، ظرف ۲۰ روز در دادگاه تجدیدنظر استان قابل

رئیس - استقلال قاضی را دو چیز تهدید می‌کند. فشار درون سازمانی و برون سازمانی، که علاوه بر فشار اخلاقی و روحی است و آنچه بیشتر مورد توجه است، فشار درون سازمانی است. اما اگر همکاران خود را انجام می‌دهند و اعتنایی نمی‌کنند.

گازری - این از گذشته‌ها بوده است و هر چند با شدت و ضعف همراه است، در تمام دستگاهها وجود داشته. در کل هر چیزی که استقلال قضایی را تهدید کرده و شخصیت مستقل قاضی را خدشه دار سازد، مضر است.

■ آیا تا به حال پیش آمده است که مدت بازداشت متهم از حداقل مجازات مقرر در قانون برای آن جرم، تجاوز کند؟

رئیس - رسیدگی به این امور در محدوده ما نیست و ما رأی را کنترل می‌کنیم. این مربوط به رسیدگی مقدماتی است اما احتمال آن وجود دارد و نمی‌توان با قاطعیت گفت نداشته‌ایم.

■ درصد شکسته شدن قرارهای صادره توسط دادگاه چقدر است؟

رئیس - خیلی کم چون کنترل شعبه اظهار نظر دقیق است و ایراد را خود دادیاران اظهار نظر رفع می‌کنند. علت برخی نقصها نیز اختلاف نظر قاضی دادگاه با قاضی دادرسی است.

مشکل اصلی ما در خصوص پرونده‌هایی است که اعتراض شده و به دادگاه می‌رود. دادگاه در رسیدگی به قرارهای منع و موقوفی تعقیب بعضاً دقیق عمل نمی‌کند دادگاه صراحتاً مشخص نمی‌کند که تکلیف دادسرا پس از نقض قرار چیست؟ آیا نقض قرار، به معنای وجود نقض تحقیقاتی است یا به معنی عقیده دادگاه بر صدور قرار مجرمیت و جلب متهم است؟ گاهی نیز دادگاه اجرای تحقیقاتی را از دادسرا می‌خواهد که خود دادگاه هم می‌تواند آن را انجام دهد و ارسال مجدد پرونده به دادسرا موجب اطاله دادرسی می‌شود.

■ حضور وکلا در دادسرا در چه حد است؟